

ผลกระทบจากการยึดครองของญี่ปุ่นต่อสังคมชาว : 1942-1945

ตินาร์ บุญธรรม*

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ในการอธิบายผลกระทบของการที่กองทัพญี่ปุ่นยึดครองเกาะชวอันมีสถานะเป็นศูนย์กลางของอาณานิคมอินเดียนตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ ในระหว่างปีคริสต์ศักราช 1942-1945 อันเป็นช่วงระยะเวลา 3 ปีท้ายของสงครามโลกครั้งที่สอง ผู้เขียนได้แบ่งการอธิบายความในบทความนี้ออกเป็น 6 ประเด็น เริ่มต้นที่การอภิปรายถึงสถานะและความสำคัญของเกาะชวาต่ออาณานิคมอินเดียนตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ จากนั้นจะได้วิเคราะห์ภาพรวมของสังคมชาวในช่วงสมัยอาณานิคมไปจนถึงช่วงก่อนการเข้ายึดครองของกองทัพญี่ปุ่น ซึ่งเนื้อหาทั้งสองประเด็นแรกนี้มีความสำคัญในอันที่จะปูพื้นฐานความเข้าใจสังคมชาวให้แก่ผู้อ่าน หลังจากนั้นในประเด็นที่สามผู้วิจัยจะอภิปรายถึงพัฒนาการของการเข้ายึดครองหมู่เกาะอินโดนีเซียและเกาะชวาของกองทัพญี่ปุ่น ซึ่งในประเด็นที่สามนี้จะเริ่มด้วยการศึกษาเหตุปัจจัยพื้นฐานของการขยายแสนยานุภาพของกองทัพญี่ปุ่นเข้าสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามที่ญี่ปุ่นจะสถาปนา “วงศ์ไพบูลย์แห่งมหาเอเชียบูรพา” เมื่อพิจารณาเหตุปัจจัยพื้นฐานของการขยายตัวของกองทัพญี่ปุ่นแล้วจะพิจารณาการจัดแบ่งการปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซีย การจัดการกับรัฐบาลอาณานิคมอินเดียนตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ และการเข้าไปเกี่ยวข้องกับชนพื้นเมืองชาวชวาของกองทัพญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นคนพื้นเมืองในสังคมชั้นสูง คนพื้นเมืองที่เป็นแนวร่วมของขบวนการชาตินิยมกลุ่มต่างๆ หรือ

* อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แม้แต่พลเมืองชาวทั่วไป ไม่เว้นแม้แต่บุคลากรของศาสนาอิสลาม ประเด็นที่สี่ของบทความนี้จะวิเคราะห์อิทธิพลของกองทัพญี่ปุ่นต่อขบวนการชาตินิยมในเกาะชวา ซึ่งพบว่ากองทัพญี่ปุ่นมีบทบาทโดยตรงในการกระตุ้นให้ขบวนการชาตินิยมในชวามีบทบาทที่เด่นชัดขึ้น โดยเฉพาะการจัดตั้งรัฐบาลพื้นเมืองชวาขึ้นมาแทนที่รัฐบาลอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ ต่อด้วยประเด็นที่ห้าคือผลกระทบของการยึดครองเกาะชวาของกองทัพญี่ปุ่นต่อสังคมคนพื้นเมืองในเกาะชวา และประเด็นที่หกซึ่งเป็นประเด็นสุดท้ายคือผลกระทบทางวัฒนธรรมในสังคมชวา ภายใต้การยึดครองของกองทัพญี่ปุ่น

ระยะเวลา 3 ปีที่กองทัพญี่ปุ่นยึดครองเกาะชวาอยู่นั้นส่งผลกระทบต่อผู้คนทุกระดับชั้นในสังคมชวา ตั้งแต่ผู้นำระดับสูงในสังคมซึ่งเคยดำรงตำแหน่งข้าราชการในรัฐบาลอาณานิคมของเนเธอร์แลนด์ กลุ่มคนซึ่งเป็นแนวร่วมของขบวนการชาตินิยมอินโดนีเซีย หรือแม้แต่ผู้พลเมืองทั่วไปในชวา ที่กองทัพญี่ปุ่นพยายามใช้ประโยชน์จากผู้คนกลุ่มต่างๆในสังคมชวาเหล่านี้ ในฐานะบุคลากรและแนวร่วมและพยายามกระตุ้นให้ชาวชวาเหล่านี้ตระหนักถึงความสำคัญของเอกราชของอาณานิคมหมู่เกาะอินโดนีเซียภายใต้การชี้นำของญี่ปุ่น

คำสำคัญ: ผลกระทบ, การยึดครองของญี่ปุ่น, สังคมชวา

The Impact of Japanese Occupation in Java, 1942-1945

Dinar Boontharm*

Abstract

The aim of this article is to discuss the impact of the Japanese occupation in Java between 1942-1945. There are six points to be discussed in this article, starting from the discourse on the significance of the island of Java to the Netherlands' East Indies. The second point to be mentioned is the characteristics of Javanese society during the colonial period until the time of the Japanese Occupation. These two points form the background for the readers who are not familiar with Javanese society. The third point deals with the steps of Japanese military expansion in the Indonesian archipelago, followed by the impact of the occupation on the Indonesian nationalists. The fifth point is the discussion on the impact of the occupation on the ordinary Javanese people. The impact of the occupation on Javanese culture will be the final point handled in this article. Nearly the end of the occupation it appears that the Japanese military administration on Java took steps in facilitating the ultimate success of the nationalist revolution in Indonesia. This article also talks about the Japanese policies during the early months of the occupation of Java, the center of Indonesian political life then and now. It shows that the fate of Indonesia would have been far different had Japan continued victorious in the war.

* Lecturer, Department of History, Chulalongkorn University

Keywords: Impact, Japanese Occupation, Java